

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud jako soud kárný rozhodl dne 10. 8. 2010 v senátu pro řízení ve věcech soudců složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a jeho členů JUDr. Antonína Draštíka, Mgr. Pavla Punčocháře, JUDr. Stanislava Potužníka, JUDr. Jana Mikše a JUDr. Dany Hrabcové, Ph.D., o návrhu **Veřejného ochránce práv**, se sídlem Údolní 39, Brno, proti JUDr. **J. B.**, místopředsedovi Vrchního soudu v Praze,

t a k t o :

- I.** Kárný senát Nejvyššího správního soudu v souvislosti s projednáváním věci vedené pod sp. zn. 13 Kss 1/2010 **p o d á v á** Ústavnímu soudu dle § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., v platném znění, návrh na zrušení ustanovení § 8 odst. 3 písm. c) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, a ustanovení § 1 odst. 7 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv.
- II.** Řízení **s e p ř e r u š u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

Veřejný ochránce práv podal dne 15. 2. 2010 návrh na zahájení kárného řízení proti JUDr. J. B., místopředsedovi Vrchního soudu v Praze pro kárné provinění podle § 87 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích.

Kárně obviněný místopředseda Vrchního soudu v Praze se ke kárnému návrhu písemně vyjádřil a mimo jiné namítl, že Veřejný ochránce práv není k podání takového návrhu aktivně legitimován, byť jeho aktivní legitimace formálně vyplývá z § 8 odst. 3 písm. c) zákona č. 7/2002 Sb., v platném znění, respektive z § 1 odst. 6 zákona č. 349/1999 Sb. Materiálně je tato aktivní legitimace v rozporu s ústavními principy právního řádu z těchto důvodů:

- a) Role justice v systému dělby moci:
 - Má-li být ústavně zaručeným způsobem dodržena zásada dělby moci, nelze připustit, aby právo podat kárnou žalobu svědčilo někomu, kdo stojí mimo sféru soudní moci.
- b) Role Veřejného ochránce práv v systému dělby moci:
 - Veřejný ochránce práv je definován tak, že sám není nadán žádnými pravomocemi. Má právo podávat podněty, upozorňovat na pochybení zejména v oblasti státní správy, a v tomto smyslu je nadán i legislativní iniciativou. Byla-li mu nesystémově svěřena i funkce výkonná (kterou nepochybně je legitimace k podávání kárných žalob – tedy nikoli jen podnětů k zahájení řízení), jde o ústavní exces.

- Nelze rovněž přehlížet, že Veřejný ochránce práv (na rozdíl od ostatních subjektů, kteří jsou nadáni pravomocí podávat kárné žaloby), sám odpovědný nikomu není. Jinými slovy – nemůže být postihován (kárně, ale ani jinak) za to, že např. kárnou žalobu na někoho nepodá, popřípadě, že ji podá šikanózně.

Vzhledem k tomu kárně obviněný navrhl, aby kárný senát přerušil řízení v jeho věci a dal podnět Ústavnímu soudu ke zrušení § 8 odst. 3 písm. c) zákona č. 7/2002 Sb. a § 1 odst. 6 zákona č. 349/1999 Sb.

Podle § 1 odst. 6 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, působnost ochránce se nevztahuje na Parlament, prezidenta republiky a vládu, na Nejvyšší kontrolní úřad, na zpravodajské služby České republiky, na orgány činné v trestním řízení, státní zastupitelství a na soudy, s výjimkou orgánů správy státního zastupitelství a státní správy soudů.

Podle § 1 odst. 7 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ochránce je oprávněn podat návrh na zahájení řízení podle zákona o řízení ve věcech soudců a státních zástupců a zúčastnit se tohoto řízení.

Podle § 8 odst. 3 písm. c) zákona č. 7/2002 Sb., návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti předsedy nebo místopředsedy soudu je oprávněn podat Veřejný ochránce práv proti kterémukoliv předsedovi nebo místopředsedovi soudu.

Ke změně zákona o Veřejném ochránci práv a zákona č. 7/2002 Sb., v tomto smyslu došlo zákonem č. 314/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon nabyl účinnost 1. 10. 2008.

Do 1. 10. 2008 mohli podat návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudce ministr spravedlnosti, předseda Nejvyššího soudu, předseda Nejvyššího správního soudu, předseda vrchního soudu, předseda krajského soudu a předseda okresního soudu.

Od 1. 10. 2008 je oprávněn návrh na zahájení kárného řízení podat i prezident republiky proti kterémukoliv soudci, a návrh na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti předsedy nebo místopředsedy soudu je oprávněn podat i prezident republiky proti předsedovi nebo místopředsedovi Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, předsedovi vrchního a krajského soudu, a Veřejný ochránce práv proti kterémukoliv předsedovi nebo místopředsedovi soudu.

Zatímco oprávnění prezidenta nebo ministra spravedlnosti podat návrh na zahájení kárného řízení proti soudci, respektive proti předsedovi nebo místopředsedovi soudu nevzbuzuje žádné pochybnosti, jinak je tomu u Veřejného ochránce práv s jeho oprávněním podat návrh na kárné řízení proti kterémukoliv předsedovi nebo místopředsedovi soudu.

Podle Čl. 2 odst. 1 Ústavy lid je zdrojem veškeré státní moci; vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.

Ústava v hlavě druhé upravuje moc zákonodárnou, v hlavě třetí moc výkonnou, přičemž stanoví, že prezident republiky je hlavou státu a mimo jiné jmenuje ze soudců předsedu a místopředsedu Nejvyššího soudu a jmenuje soudce. Vláda je vrcholným orgánem výkonné moci. Předsedu vlády jmenuje prezident republiky a na jeho návrh jmenuje ostatní členy vlády a pověřuje je řízením ministerstev nebo jiných úřadů. V hlavě čtvrté upravuje Ústava moc soudní. Soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy. Soudce je jmenován do funkce prezidentem republiky bez časového omezení.

Jestliže prezident republiky jako hlava státu – ústavní činitel jmenuje soudce, není nejmenších pochybností o jeho oprávnění podat návrh na zahájení kárného řízení proti soudci, respektive předsedovi nebo místopředsedovi soudu. Ministr spravedlnosti jako člen vlády pověřený řízením ministerstva spravedlnosti je rovněž ústavní činitel, stojí v čele ministerstva spravedlnosti, které je podle § 119 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb. ústředním orgánem státní správy soudů. Úkolem státní správy soudů je vytvářet soudům podmínky k řádnému výkonu soudnictví, zejména po stránce personální, organizační, hospodářské, finanční a výchovné, a dohlížet způsobem a v mezích tímto zákonem stanovených na řádné plnění úkolů soudům svěřených (§ 118 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.). O jeho oprávnění podat návrh na kárné řízení proti soudci, respektive předsedovi nebo místopředsedovi soudu proto není třeba pochybovat.

Postavení Veřejného ochránce práv není zakotveno v Ústavě. Veřejný ochránce práv není součástí moci zákonodárné, výkonné ani soudní. Veřejný ochránce práv není ústavním činitelem. Jeho oprávnění podat návrh na kárné řízení proti kterémukoliv předsedovi nebo místopředsedovi soudu vyplývající z § 8 odst. 3 písm. c) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, a § 1 odst. 7 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, proto vzbuzuje pochybnosti o jeho souladu s Ústavou.

Na základě výše uvedených skutečností dospěl kárný senát k závěru, že § 8 odst. 3 písm. c) zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, a § 1 odst. 7 zákona č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, jsou v rozporu s ústavním pořádkem a proto Ústavnímu soudu bude v této věci podle § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., předložen návrh na jejich zrušení.

Podle § 64 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, návrh na zrušení zákona nebo jeho jednotlivých ustanovení je oprávněn podat též soud v souvislosti se svou rozhodovací činností podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

Pokud soud shledal ustanovení zákona, který by byl v dané věci aplikován, v rozporu s ústavním pořádkem, potom je povinen podle § 224 odst. 5 trestního řádu, za použití § 25 zákona č. 7/2002 Sb., řízení do doby rozhodnutí Ústavního soudu o této otázce přerušit.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. srpna 2010

JUDr. Ludmila Valentová, v. r.
předsedkyně kárného senátu

Za správnost vyhotovení:
Šárka Navrátilová